

Nycklarna till energieffektivt boende

ilmastoinfo

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Introduktion: Ansvar och frihet	3
Energieffektivitet - vad innebär det för boendet?	4
Fungerande byggnadsteknik är en viktig del av bra boende	6
Ta hand om ditt hem och minska energislöseriet	8
Ett hälsosamt hem är lagom varmt	10
Elektricitet i rätt mängd?	14
Ren luft hör till ett bra liv	17
Värdefullt vatten	21
Många bäckar små gör en STOR räkning	23
Varför har husbolagets energiförbrukning så stor betydelse för alla invånare?	26
Hur påverkar fastighetens funktion boendekostnader och trivsel?	28
Deltag och påverka din fastighets energieffektivitet	30
En energirenovering betalar sig själv	32
Avslutande ord	35

Ansvar och frihet

Alla måste vi bo någonstans, och vi har rätt att göra detta till vårt eget hem. Det spelar roll hur vi lever när vi är hemma, oavsett om vi äger vårt boende eller inte. Våra egna vanor påverkar vår boendekomfort, våra boendekostnader och hur hälsosamt det är att bo i vårt hem.

Med hjälp av den här guiden kan du göra ditt boende hemtrevligt och samtidigt energieffektivt. På så sätt undviker du onödigt höga boendekostnader samtidigt som du skapar en trivsamt miljö att leva i. Energieffektivt boende är även bra för klimatet.

Boende innebär valfrihet men också ansvar. I en bostadsrättsförening påverkar en enskild boendes beteende alla andras boende. Eftersom rätten till en god bostad är gemensam har alla också skyldigheter. På de kommande sidorna ser du vad du som boende har rätt att förvänta dig av din bostadsförening och vad föreningen förväntar sig av dig för att din bostad ska vara i gott skick och ditt liv där ska vara hälsosamt.

Källor: Motiva

Taloyhtiön energiakirja (2011), Jari Virta ja Petri Pylsy, Kiinteistöalan Kustannus Oy [Husbolagets energibok]

Taloyhtiön dataopas (2020), Ilmastoviisaat taloyhtiöt -hanke [Husbolagets datahandbok, projektet Klimatsmarta husbolag]

Energieffektivitet - vad innebär det för boendet?

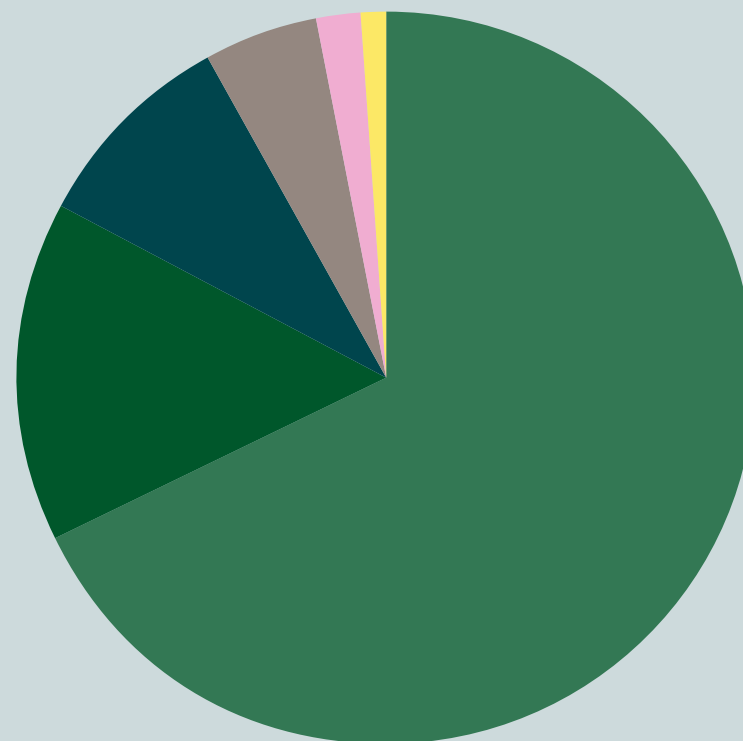
Boendet förbrukar mycket energi, så genom att minska energiförbrukningen sparar du pengar.

Energi används i allt vi gör. För oss som boende manifesteras energiförbrukningen i form av värme i våra rum och ljus från våra lampor. Men energi används också för att producera allt vi klär oss i eller allt vi äter. Dessutom krävs energi för att hantera vårt avfall och rena vårt vatten.

Med energieffektivitet i boendet syftar man till att förbruka energi på ett smart sätt utan att kompromissa med bekvämligheten. Målet är att minska energiförbrukningen, det vill säga förbrukningen av värme, varmvatten och el, utan att göra avkall på boendekomforten. Att minska vattenförbrukningen bidrar också till att spara miljön och pengar.

Genom att minska din energiförbrukning bidrar du till att bekämpa klimatförändringarna. Dessutom ger energieffektiviteten en konkret inverkan på din plånbok: genom att effektivisera elförbrukningen, vattenanvändningen och värmeförbrukningen påverkas din ekonomi mindre av stigande energipriser. Energiförbrukningen utgör vanligtvis cirka 30–40 procent av fastighetskostnaderna, så dina sparåtgärder har en betydande effekt.

VAR ANVÄNDS ENERGIN I BOSTADSFÖRENINGEN?

- 68 % Uppvärmning av bostadsutrymmen
- 15 % Uppvärmning av tappvarmvatten
- 9 % Övriga elektriska apparater
- 5 % Uppvärmning av bastun
- 2 % Belysning
- 1 % Matlagning

Fungerande byggnadsteknik är en viktig del av ett bra boende

I en bostad finns det många system som vi kanske inte alltid tänker på i vardagen.

Bostadsföreningens ansvar omfattar:

- Uppvärmningssystemet
- Ventilationssystemet
- Fastighetens vattensystem
- Fastighetens elsystem

Med ordet 'system' vill man förmedla att alla tekniska apparater i varje lägenhet tillsammans utgör en helhet. Obalans i systemen kan på sikt leda till kostnader och göra boendet obehagligt.

Bostadsföreningen har ansvaret för underhållet och reparationen av dessa system, men som boende har du ansvar för att använda dem enligt anvisningarna och anmäla fel, som till exempel läckande toaletter eller kranar. Genom att agera på detta sätt påverkar du avsevärt kvaliteten på ditt boende och bidrar till att större fel åtgärdas i tid, vilket minskar risken för stora skador och dyra reparationer.

Energiförbrukningen för dina egna hushållsapparater syns vanligtvis i din egen elräkning. Ansvaret för att dina hushållsapparater fungerar korrekt ligger på dig som bostadsrättshavare. Om du hyr din bostad, kontakta din hyresvärd om till exempel din kyl inte fungerar som den ska.

Er bostadsförening kan också ha kommit överens om något annat angående ansvarsfördelningen. Kontrollera alltid din bostadsrättsförenings stadgar förutom fastighetsförbundets ansvarsfördelningstabell. Förvaltningen hjälper dig med båda.

En annan viktig samarbetspartner för en hälsosam och energieffektiv boendemiljö i tekniska frågor är fastighetsservicen. Kontrollera anslagstavlan eller kontakta disponenten för att ta reda på vilka som är ansvariga för fastighetsservicen i föreningen. Spara serviceföretagets telefonnummer i alla telefoner som används i hemmet. Spara även serviceföretagets och disponentens webbadresser i webbläsaren på din dator eller smarta enhet.

Vårt serviceföretag är:

Vår disponent är:

Kontaktuppgifter till hyresvärd:

Ta hand om ditt hem och minska energislöseriet

Det lönar sig att hålla bostadens konstruktioner och utrymmen i gott skick för att skapa trivsamma boendeförhållanden och bevara energieffektiviteten.

Värme kan lätt gå förlorad genom fönster och dörrar.

Kontrollera följande:

1. Bostadens ytterdörr

- Kontrollera en gång om året dörrkarmens och tätningarnas skick. Meddela eventuella brister till disponenten.

2. Bostadens fönster

- Kontrollera tätningarna när du tvättar fönstren. Meddela eventuella brister till disponenten.
- Om du tvättar stora fönster ska du stöda fönsterrutan under tvättningen för att förhindra att fönsterkonstruktionen sjunker eller skadas. Be till exempel en vän att hjälpa till med att hålla i fönstret.
- Lämna inte fönstren öppna under hela dagen, särskilt inte under uppvärmningssäsongen. Istället kan du vädra i fem minuter genom att öppna flera fönster för att skapa korsdrag.

3. Balkong

- Om balkongen är inglasad, håll glaset stängt under uppvärmningssäsongen för att spara energi.

Ett hälsosamt hem är lagom varmt

För att främja effektiv uppvärmning kan du göra mer än du tror. Med dessa åtgärder får du en optimal inomhustemperatur i din bostad för din hälsa.

Du behöver inte gå runt i varken kalsonger eller vinteroverall hemma

I Finland går en stor del av energiförbrukningen åt till uppvärmning. Vi kan inte helt undvika behovet av uppvärmning, särskilt då vi bor i jultomtens hemland. Även om klimatförändringen oåterkalleligen innebär fler varma dagar kommer det fortfarande att finnas perioder med sträng kyla. Vi använder således mycket energi för att bibehålla en lämplig boendetemperatur. En lämplig inomhustemperatur är också en fråga om hälsosamma bostadsförhållanden - för varmt eller kallt är inte bra för oss. Som tumregel kan du ha följande temperaturer i åtanke:

- **Vardagsrum 20–22 °C**
- **Sovrum 18–20 °C**
- **golvvärme i badrum max 24 °C**

Om du är osäker på temperaturen kan du skaffa en rumstermometer och placera den på en höjd av cirka en meter i det rum där du vistas och så långt bort från ytterväggen som möjligt. Följ temperaturen och justera termostaten gradvis till en passende nivå.

Värmeelementet ska inte vara varmt hela tiden. Elementet avger värme endast när inomhusluften inte når en tillräcklig nivå med hjälp av solen, mänsklig värme eller till och med spillvärme från hushållsapparater. För att värma upp rummet behöver inte elementet vara mer än några grader varmare än rumstemperaturen. Om du känner att det är ljummet värmer den. Justera därför inte termostaten utifrån elementets temperatur, utan utifrån rummets temperatur.

För varmt?

Om det är för varmt i rummet under en längre tid och du inte kan sänka temperaturen med elementets termostat, kontakta först styrelsen och disponenten.

Slösa inte med värmen! Särskilt under vintermånaderna kan energipriset vara betydligt högre än annars, så det är du som i slutändan betalar för värmen genom ökade avgifter.

För kallt?

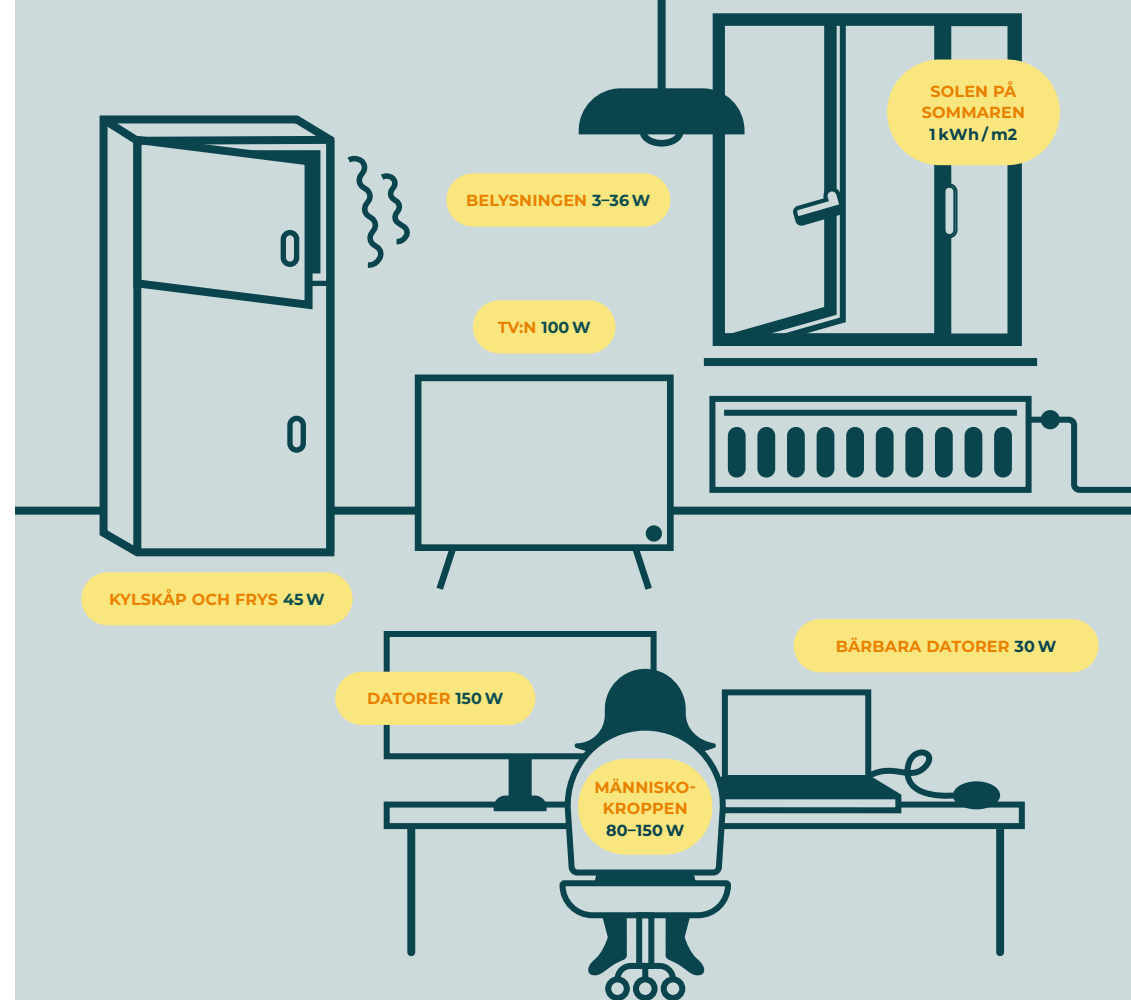
Om du inte får upp rumstemperaturen till en tillräcklig nivå kan termostaten på elementet vara felinställd. Ventilen kan vara stockad eller det kan finnas luft i värmesystemet, vilket resulterar i en temperatur som är under rekommendationerna. Porlande eller strömmande ljud i elementet kan indikera problem med uppvärmningssystemet. Kontakta disponenten.

Så här kan du få elementet att fungera felfritt:

1. Täck inte över termostaten på elementet med möbler, gardiner eller andra föremål. Termostaten behöver fritt utrymme för att mäta rumstemperaturen korrekt.
2. Vrid termostaten på elementet några gånger på våren, sommaren och hösten för att undvika att ventilen fastnar.
3. Se till att dörrar till kalla utrymmen, som balkongen, är ordentligt stängda. Om du vill hålla sovrummet svalare än övriga rum, stäng dörren för att förhindra att värmen sprids dit.

VÄRMEN STRÅLAR FRÅN MÅNGA KÄLLOR

- INTE BARA FRÅN ELEMENT

TUMREGEL

Genom att sänka temperaturen med en enda grad kan du spara upp till 5 procent av den gemensamma uppvärmningskostnaden.

Elektricitet i rätt mängd?

Du betalar redan för din egen elförbrukning på din egen räkning, så du kan påverka din elräkning genom att vara uppmärksam på användningen av elektriska apparater.

El kan försvinna obemärkt helt i onödan. Låt oss vara uppmärksamma på följande saker både i våra lägenheter och i föreningens gemensamma utrymmen, så kommer det att finnas pengar över för annat än elräkningarna.

Enkla knep att ta i bruk:

Det enklaste sättet att minska elräkningen är genom belysningen – en LED-lampa förbrukar betydligt mindre energi än en annan lampa med motsvarande ljusstyrka. Köp en lämplig lampa till din armatur och be vid behov om hjälp av säljaren.

Även små gärningar spelar roll för energibesparing:

- Stäng av elektriska apparater när du inte använder dem. Även en apparat i viloläge förbrukar el.
- Stäng av belysningen i rum där du inte vistas.
- Välj rätt sätt att tillaga maten. Till exempel förbrukar uppvärmning i ugn mycket mer energi än spisuppvärmning.
- Använd mikrovågsugnen, ugnens förvärmningstid och eftervärme så mycket som möjligt.
- Om du har en bastu i din lägenhet, spara el genom att basta direkt när bastun är uppvärmd. Njut av bastun, men stäng av bastuugnen direkt efter bastun.
- Dra nytta av ekoprogrammen på hushållsapparater.
- Kom ihåg att regelbundet underhålla och vårda elektriska apparater.
- Använd bilens motorvärmare enligt anvisningar.

En del av elräkningens storlek kan bero på gamla hushållsapparater, som ofta förbrukar mer energi än nya och energieffektiva apparater. När det är dags att byta ut en gammal apparat, se till att du bekantar dig med de nya apparaternas förbrukningsdata innan du fattar beslut om inköpet. Jämför energimärkningen och säkerställ att det passar dina behov. När det gäller tvättmaskiner ska du observera förbrukningen av vatten utöver strömförbrukningen!

Det mest ansvarsfulla är dock att stanna upp och överväga om det verkligen behövs en ny apparat innan du köper den. Vad sägs om att använda föreningens tvättstuga? Eller låna det du behöver av en vän? Kontrollera också om du kan låna föremål från biblioteket, som till exempel en symaskin. Kanske invånarna i din förening delar föremål med varandra?

Varje invånare använder el också i föreningens gemensamma utrymmen. Genom att använda elen på ett förnuftigt sätt minskar du trycket på boendekostnaderna. Kom ihåg att släcka lamporna i rum utan automatiska strömbrytare. Stäng också dörrarna till kylrummet och kylförvaringen ordentligt när du lämnar rummen. Skänk din oanvända bastutid till grannen.

Ren luft hör till ett bra liv

Bra nyheter - du kan påverka luftkvaliteten i din lägenhet med dina gärningar!

I en lägenhet finns vanligtvis två typer av ventilationsventiler:

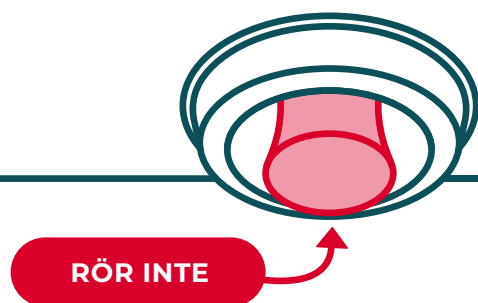
- Frånluftsventilerna förr bort förorenad luft via skorstenen
- Tilluftsventilerna tillför frisk luft till utrymmet där den använda luften varit.

Båda måste fungera korrekt för att hålla luften inomhus frisk. Byggnadens ventilationssystem är en helhet, och inställningarna i varje lägenhet påverkar också andra bostäder.

Rengör ventilerna minst två gånger per år, eller oftare om de är smutsiga.

Så här rengör du frånluftsventilen korrekt:

1. Ta bort frånluftsventilen genom att greppa tag i ytterkanten och vrida hela ventilen moturs eller dra ut den.
2. Dammsug bort damm från ventilen och torka vid behov med en fuktig trasa. Rör inte den runda delen mitt på ventilen. Den är inställd med tanke på hela fastighetens ventilationsbalans.

Tilluftsventilen tillför frisk luft

Stäng aldrig helt av tilluftsventilen. Kom ihåg att ventilerna har sina egna inställningar för sommar och vinter.

Ta reda på orsaken till varför det känns dragigt

Orsaken till känslan av drag är inte alltid för effektiv ventilation. Problem kan orsakas av exempelvis kalla ytor eller dåligt täta fönster och balkongdörrar. Försök alltså hitta källan till draget och tänk på att du kanske måste omplacera dina möbler om det inte finns några fel någonstans.

Du måste få in luft för att kompensera för den använda luft som avlägsnas. Om det inte kommer in tilluft genom ventilerna på ett kontrollerat sätt kan luften börja strömma in från vilken oönskad öppning som helst. Genom att blockera ventilationskanalerna kan du orsaka att oren tilluft börjar strömma in i hemmet från till exempel trapphuset, grannlägenheten eller avloppet.

Det kan naturligtvis finnas saker att åtgärda i ventilationen. Dina observationer är viktiga ledtrådar för en professionell som letar efter och åtgärdar fel.

TIPS TILL
BOSTADS-
FÖRENINGENS
STYRELSE

Bostadsföreningen kan beställa underhåll för ventilationen centralt från fastighetsservicen för att säkerställa att det blir utfört.

Observera följande i ditt hem:

- Samlas det fukt på glasytorna i lägenheten som inte försvinner inom cirka tio minuter efter duschen?
- Torkar inte tvätten och försvinner inte toalettluften?
- Stannar matoset kvar i köket trots köksfläkten?
- Känns luften instängd när du kommer in efter att ha varit ute?
- Viner det i brevlådan eller dörrarna till lägenheten?
Behöver du använda kraft för att öppna dörren?

Frisk luft är en grundläggande del av bra boende. Ventilationen är utformad så att luften byts tillräckligt ofta utan att du behöver göra något. Men då och då behövs det vädring.

Kom ihåg de gyllene reglerna för ventilation:

- Öppna inte köksfönstret när du lagar mat för att inte dofterna ska sprida sig till andra rum.
- Vädra vid behov i cirka fem minuter och försök hålla flera fönster öppna för att skapa drag.

Dyrbart vatten

Många tror att de bara betalar för sin vattenanvändning genom vattenräkningen, men vet inte att kostnaderna för uppvärmningen av vattnet kan vara dolda i uppvärmningskostnaderna.

Är vattenförbrukningen oändlig?

Om användningen av hushållsvatten inte mäts individuellt inom husbolaget delas hela vattenräkningens belopp bland invånarna. Med en fast vattenavgift betalar alla invånare lika mycket för sitt vatten. En person som använder mycket vatten i duschen låter en del av sina kostnader vältra över till grannarna. Istället kan vi alla minska vår vattenförbrukning, vilket också syns på räkningen för var och en.

Om er vattenförbrukning mäts per lägenhet kan du övervaka din förbrukning antingen genom mätaren i lägenheten eller genom att följa vattenräkningens litermängder.

Vattenförbrukningen per person varierar kraftigt. Det kan vara en skillnad på flera hundra liter per dag mellan olika personer. Utmana dig själv och granska ditt beteende:

- Kan du nå en daglig förbrukning på till och med under 100 liter?
- Skulle du kunna kyla ditt dricksvatten i kylskåpet i stället för att låta kranen rinna?
- Kan du förkorta din duschtid med några minuter?

Många vet inte att vattenanvändningen också är en del av energikostnaderna. Kallvatten kommer in i fastigheten och värms upp enligt behov. Vattnet kanske är billigt, men kostnaden för värme har ökat kraftigt. Om användningen av varmvatten är stor kommer det med tiden att synas i höjda avgifter.

Många bäckar små gör en STOR räkning

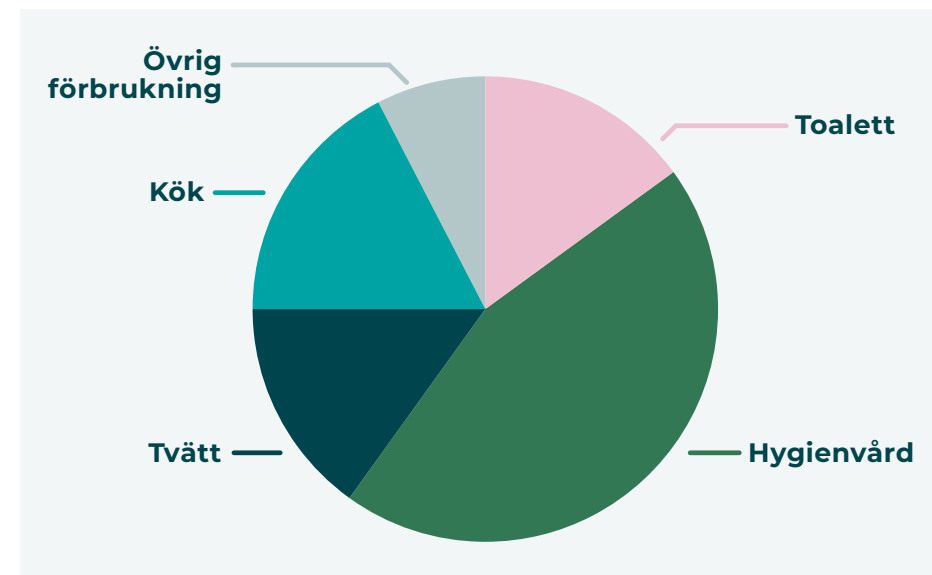
Ta kontroll över onödig
vattenförbrukning, samtidigt gör
du en viktig klimatinsats.

Det är svårt att uppskatta sin vattenförbrukning om den inte mäts med egna mätare per lägenhet. **Med dessa enkla knep kan du minska din vattenförbrukning.**

- Visste du att en dusch på två minuter förbrukar ungefär två hinkar vatten? En dusch på tio minuter förbrukar däremot tolv hinkar vatten! Stäng kranen åtminstone under den tid du tvålär in dig, schamponerar håret och låter balsamet verka.
- Stäng kranen när du borstar tänderna. Under två minuters tandborstning rinner det ut ungefär en hink vatten i avloppet.
- En läckande toalettspolning kanske inte alltid låter, men räkningen kan ändå bli enorm. Lägga en bit toalettpapper på baksidan av toaletten och se om den blir blöt. Om den blir det så läcker toaletten. För en enskild bostad kan detta öka vatten- och avloppsräkningen med upp till 1 000 euro per år.
- Vatten som strömmar ut med för högt tryck från kranarna slösar energi. Meddela disponenten om vattnet kommer ut med sprut eller för högt tryck. När vattentrycket och flödena är rättinställda sparar alla pengar och rörsystemet förblir i bättre skick.
- Tvätta helst fulla maskiner med tvätt och disk, eller välj sparlägen. Använd även miljövänliga program.

Vattenförbrukning

En boende i ett flerfamiljshus förbrukar cirka **120 litraa** vatten per dygn. Duschningen förbrukar mest, och dessutom är vattnet varmt.

Föreställ dig att du är på sommarstugan. Skulle du orka bära lika många hinkar tvättvatten som det vatten du låter rinna från duschen hemma?

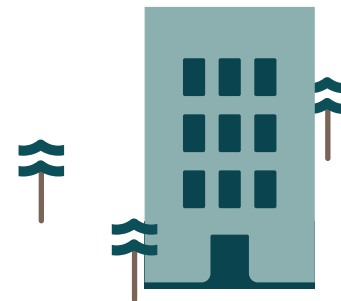
Varför har husbolagets energiförbrukning så stor betydelse för alla invånare?

Var och en påverkar i vilken utsträckning husbolagets energiräkning blir.

Genom ditt agerande påverkar du alltså om husbolagets kostnader kan hållas i schack eller om de ständigt ökar. Enskilda åtgärder kanske inte verkar som mycket med tanke på hela husbolaget, men genom att skära ner på onödiga kostnader kan energikostnaderna hållas i schack trots prisökningar.

Invånarnas agerande påverkar kostnaderna antingen genom att öka dem eller minska dem. Ju fler som bidrar, desto större besparingar kan vi nå. I värsta fall kan invånarna genom likgiltig konsumtion öka husbolagets kostnader betydligt.

Vad består konsumtionen av?

Grundförbrukning

TEKNISKA SYSTEM

- värmesystem
- ventilationssystem
- vattensystem
- elsystem
- systemens balans

KONSTRUKTIONER

- väggar, fönster, dörrar
- bjälklag och vindbjälklag

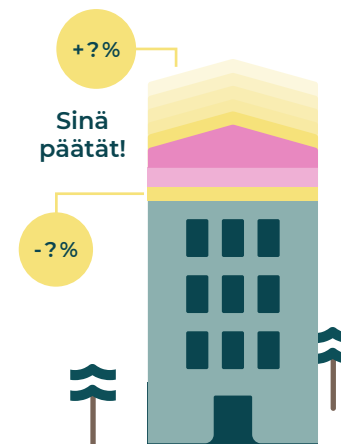
Påverkan av användning och underhåll

SYSTEMENS ANVÄNDNING OCH UNDERHÅLL

- justeringskurva
- inställningsvärden
- tidsprogram
- underhåll av enheter

ÖVERVAKNING AV FÖRBRUKNING

- reaktion på avvikelser

Invånarnas påverkan

BOENDEVANOR

- energimedvetet boende
- vattenanvändning
- ventilation
- rätt temperatur

ENERGIEXPERTVERKSAMHET

- länken mellan invånare, fastighetservice och disponent

Hur påverkar fastighetens funktion boendekostnaderna och trivseln?

Genom att vara medveten om energiaspekterna i er bostadsrättsförening kan du föra fram förbättringsförslag på husbolagsstämman.

Börja med dessa:

- Temperaturen i gemensamma utrymmen i bostadsföreningen, som trapphus, kan ofta sänkas betydligt, vilket också påverkar boendekomforten. Det är inte nödvändigt att värma trapphus över 17 °C; 12 °C är tillräckligt för förråd och så lite som 5 °C för garage. Be föreningen undersöka temperaturen i trapphusen under vintern och justera termostaterna så att temperaturen hålls tillräckligt låg. Ändra inte termostatinställningarna i trapphuset själv.
- Föreningens bastu bör inte värmas upp för mycket, 70–80 °C är tillräckligt; överhettning gör inte bastun bättre. Även bastuturerna är värda att granska. Det är bättre att värma bastun några dagar i veckan under längre tid än att hålla bastun varm flera gånger i veckan under kortare perioder.

- Om kranarna i bostadsföreningen har för hög flödes hastighet förbrukar de onödig energi och sliter på rörnätet. Om vattnet rusar ut med tryck varje gång kranen öppnas och du hör ljud när den stängs kan vattenledningens tryck vara för högt. Be fastighetskötseln kontrollera vattentrycket. Trycket i nätverket kan justeras med en fastighetsbaserad konstanttrycksventil. Det finns också olika vattenbesparande munstycken till kranarna som kan minska flödet även om vattentrycket är lämpligt.
- Enorma besparingar kan göras med bostadsbaserade vattenmätare när vattenanvändningen faktureras per lägenhet. På så sätt betalar varje individ för sin förbrukning, vilket motiverar till sparande. Installationen av mätare är obligatorisk när rörnätet repareras. Vid renovering är det bra att installera individuella displayer för lägenheterna, vilket gör det enkelt för invånarna att dagligen övervaka sin förbrukning. Mätarna bör vara fjärravläsbara för att underlätta faktureringen.

TIPS: Ta reda på vattenflödet själv med en hink och en stoppur. Ta tid med stoppuret för att se hur snabbt en 10-litershink fylls. Om hinken fylls med 6 liter på en halv minut är flödet 12 liter per minut.

Rekommenderade flöden för dusch och kökskran:

6 l/min för handfat och 12 l/min för dusch och kökskran.

En smart delägare sparar på de gemensamma kostnaderna, vilket syns i de egna vederlagen.

Deltag och påverka din fastighets energieffektivitet

I en bostadsförening kan delägaren genom sitt eget aktiva agerande påverka hur föreningen sköts och vilka energieffektiva lösningar som väljs.

Det bästa sättet att påverka är att delta i styrelsen eller invånaraktiviteter i bostadsföreningen där frågor som rör föreningen bereds och tas upp till beslut på husbolagsstämman.

Även om du inte tycker att styrelsearbete passar dig, har din insats ändå betydelse. Genom att ta hand om din energiförbrukning, sortering av avfall och genom att rapportera fel och brister som du upptäcker hjälper du till att hålla fastigheten i skick. Genom att delta i husbolagsstämmorna påverkar du riktningen och tidsplanen för energifrågor och andra frågor som rör föreningen.

Att lyfta fram problem är viktigt

I grund och botten är det bäst att först informera styrelsen och disponenten om alla energirelaterade problem och förändringar. De tar ärendet vidare. Endast akuta situationer, som vattenläckor och andra nödsituationer, bör meddelas fastighetsservicen. Fastighetsservicen utför det som begärs av dem, men reparationsinformationen når inte alltid bostadsföreningens styrelse och disponenten. Det är bra för styrelsen och disponenten att vara medvetna om vilka underhållsarbeten som har utförts för att kunna planera långsiktig fastighetsunderhåll.

Styrelserna för bostadsföreningarna hoppas på ett ännu större engagemang från invånarna och önskar att de deltar aktivt i att främja frågor som rör föreningen. Genom att tillsammans ta hand om våra hem kan vi hålla dem friska och säkra.

En energirenovering betalar för sig själv

Energirenovering kan till en början låta som ett svart hål som bara slukar pengar. I själva verket är syftet med en energirenovering att minska energiförbrukningen och spara pengar. På lång sikt betalar energirenoveringen sig själv eftersom behovet av inköpt energi minskar efter renoveringen.

Med energirenovering avses vanligtvis en fastighetsförbättring där man förbättrar energieffektiviteten. Det kan till exempel innebära ytterligare isolering vid fasadrenovering eller byte av uppvärmningsmetod från fjärrvärme till bergvärme. I praktiken måste dock alla renoveringar utföras så att de också effektiviserar energianvändningen. Stora renoveringsprojekt bör planeras noggrant och man bör alltid beakta framtida eventuella reparationer och hur man kan förbereda sig för dem.

Styrelsen sköter saken

Förberedelserna inför renoveringarna är styrelsens uppgift. Styrelsen får expertstöd från till exempel disponenten och olika byggkonsultföretag samt energirådgivare från städer och kommuner. Goda förberedelser och bra information är nödvändiga för att kostnaderna och åtgärderna ska vara väl kända för delägarna från början.

En enskild delägare deltar inte i planeringen eller upphandlingarna utan väljer på husbolagsstämman en representant till styrelsen för detta ändamål – kanske till och med sig själv! En person som inte är delägare kan också delta i styrelsearbetet om husbolagsstämman utnämner denne till uppgiften. Föreningens stadgar anger bland annat hur många medlemmar som kan tas med i styrelsen.

Bra kommunikation och information är nyckelfaktorer

Det är bra att föra en aktiv dialog med styrelsen. Förbättringsförslag eller specificerade frågor bör skickas in i förväg. På så sätt har styrelsen tid att förbereda sig och svara på dem, vilket underlättar beslutsfattandet.

Styrelsen föreslår för husbolagsstämman att projektet ska inledas. För att husbolagsstämman enkelt ska kunna besluta om att inleda projektet är det bra att särskilt vid omfattande projekt dela information redan i planeringsstadiet. Informationsmöten för delägare och boende, där frågor kan diskuteras öppet, passar exempelvis bra för detta ändamål.

Man kan inte informera för mycket om projekt. Var inte rädd för kommunikation – tvärtom! För stora projekt är det värt att välja en ansvarig person antingen från styrelsen eller bland andra delägare. HRM tillhandahåller verktyg för kommunikation, men man kan också anställa en extern kommunikatör för uppgiften.

När man planerar stora renoveringar bör man alltid börja med små saker först. Innan en energirenovering och en förändring av uppvärmningsmetoden är det alltid värt att genomföra åtgärder för att minska energiförbrukningen.

När du tar hand om ditt hem tar det hand om dig.

Energibesparing betyder inte ett tråkigt liv. Vanliga vanor och små handlingar har betydelse på lång sikt. Alla bör börja med sin egen livsstil och hitta lämpliga sätt att minska onödig konsumtion nästan obemärkt.

Genom att genomföra sparåtgärder kommer du så småningom att märka att energibesparing ger en bra känsla, ett bekvämare och hälsosammare boende samt en mer balanserad ekonomi.

Samtidigt deltar du också i en av världens viktigaste insatser – klimatarbetet. **Dina handlingar har betydelse.**

Dina handlingar
har betydelse.

Guiden Nycklarna till energieffektivt boende har producerats som en del av HRM:s projekt Invånarkommunikation för energieffektivitet i bostadsföreningar.

Mer information och guider för ett energieffektivare liv hittar du på finska:
ilmastoinfo.hsy.fi

ilmastoinfo